

تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

❖ حلیمه میرعرب رضی^۱ ❖ حسین فکوری حاجیار^{۲*} ❖ کاظم شریعت نیا^۳ ❖ علی اصغر
بیانی^۴

صفحه: ۸۰-۱۰۰

چکیده

ایجاد توانایی حل مسئله (problem solving) در یادگیرندگان، از عالی‌ترین اهداف آموزش و پرورش در تمامی سطوح تحصیلی، است. هدف پژوهش حاضر تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی بود. پژوهش حاضر با رویکرد کیفی و روش تحقیق تحلیل محتوای قراردادی انجام شد. مشارکت کنندگان را ۱۰ نفر از متخصصان حوزه آموزش و پرورش پیش دبستانی و علوم تربیتی در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ شامل شدند. برای انتخاب افراد از روش نمونه‌گیری، هدفمند استفاده شد. داده‌ها از طریق مصاحبه نیمه ساختاریافته، تا مرحله اشباع جمع‌آوری و با روش کدگذاری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل یافته‌ها اهداف برنامه درسی مسئله محور را در ۶ مقوله "توانمندی حل مسئله"، "تقویت روحیه پرسشگری و جست‌وجوگری"، "مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی"، "تقویت روحیه نشاط و سرزندگی"، "رشد همه‌جانبه (مهارت‌های عمومی)" و "پرورش قوای ذهنی" شامل شد. با توجه به اهمیت پرداختن به مسئله محوری از دوره پیش دبستانی تعیین اهداف در دوره پیش از دبستان به تأکید بر این مقوله‌ها انجام شود.

واژگان کلیدی: برنامه درسی، تبیین اهداف، دوره پیش دبستانی، مسئله محور

■ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۱۱/۰۹

■ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۳/۱۵

۱. دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی درسی، گروه علوم تربیتی، واحد آزادشهر، دانشگاه آزاد اسلامی آزادشهر، ایران

Email: mirarab_halime@yahoo.com

۲. استادیار، گروه علوم تربیتی، واحد آزادشهر، دانشگاه آزاد اسلامی آزادشهر، ایران (نویسنده مسئول)

۳. استادیار، گروه علوم تربیتی، واحد آزادشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، آزادشهر، ایران

۴. دانشیار، گروه علوم تربیتی، واحد آزادشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، آزادشهر، ایران

مقدمه و بیان مسئله

ایجاد توانایی حل مسئله (Problem Solving) در یادگیرندگان، از عالی ترین اهداف آموزش و پرورش در تمامی سطوح تحصیلی، است. از راه ایجاد این توانایی در دانش آموزان، می توان آنان را برای برخورد درست با شرایط متغیر زندگی و موقعیت های جدیدی که با آن ها روبرو خواهد شد، آماده کرد (Saif, 2015). در بین دوره های رشد دوره سنی ۳-۶ سالگی که دربرگیرنده دوره پیش دبستانی است دارای اهمیت خاصی است. در این دوره بنیان های فکری و ذهنی کودکان برای یادگیری مفاهیم گوناگون و پرورش ابعاد مختلف جسمی، اجتماعی، روحی، عقلی و استعداد های گوناگون گذاشته می شود (Sarkhosh et al, 2021). نتیجه مطالعات مربوط به دوره پیش دبستانی نشان می دهد با اینکه آموزش و پرورش در دوره پیش دبستان برای رشد کلی و همه جانبه کودک از جمله رشد قوای جسمی، ذهنی، عاطفی و اجتماعی اهمیت بسزایی دارد (Razavi, A. Gorji, 2015). ولیکن در راستای رشد همه جانبه کودکان، کمبود هایی در برنامه های دوره پیش دبستانی وجود دارد.

همزمان با شروع دوره پیش دبستانی، کودکان مشتاق اند تا چیز های جدیدی بیاموزند. تحقیقات دانشمندان معروفی مانند مونته سوری (Montessori)، روسو (Roseau)، پستالوزی (Pestalozzy)، دیویی (Dewey)، پیازه (Piajet) و فروبل (Frobel)، الگو های آموزشی رجیو امیلیا (Reggio Emilia)، بانک استریت (Bank Street)، والدورف (Waldorf) و های اسکوپ (Highscop) هم مؤید این مطلب است که تجربه های سال های اولیه در چگونگی تشکیل شخصیت و کمال نهایی کودک بی نهایت تأثیر گذار است. نمونه سوری کنجکاوی و علاقه کودک به حل مسائل را موتور محرک یادگیری می دانست. تحریک حس کنجکاوی کودک روشی است که به وسیله آن می توان کودک را به طور غیرمستقیم درباره اموری که مورد علاقه اش نیست به فعالیت واداشت. کنجکاوی کودک یکی از نیرومندترین پایه های تربیت او است (Parmozeh, 2013. quoted by Taghipour, 2014).

علیرغم اینکه در نظام آموزشی کشور سال هاست الگو های مختلف آموزش و پرورش پیش دبستانی مورد استفاده قرار می گیرند، اما متأسفانه کودکان هنوز در زمینه چگونگی کاربرد آموخته های شان در محیط واقعی با مشکل مواجه اند (Sarkhosh et al, 2021).

تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

حلیمه میرعرب رضی ❖ حسین فکوری حاجیار ❖ کاظم شریعت نیا ❖ علی اصغر بیانی ۸۰-۱۰۰

یافته‌ها نشان می‌دهد که پیش دبستانی‌ها، به عنوان "مهندسين کوچک"، می‌توانند از محتوای علمی نوظهور خود و مهارت‌های استدلال برای حل مشکلات ساده و فرضی مربوط به دنیای جسمی و بیولوژیکی استفاده کنند (Fusaro, smith, 2018).

با وجود اینکه رشد قدرت حل مسئله کودک، یکی از اهداف آموزش و پرورش دوره پیش دبستانی در ایران است (Mofidi, 2013). معلمان، مدت زیادی از وقت کلاس را به تدریس اطلاعات و مهارت‌های پایه در خواندن، نوشتن، ریاضیات و دیگر دروس می‌گذرانند. و لیکن برای آموزش چگونگی برخورد با مسائل، جمع‌آوری اطلاعات، شناخت منابع مربوطه و دیگر مهارت‌های اساسی در حل مسئله وقت کمی می‌گذرانند (Yarmohamadian, 2021).

فقدان ارتباط محتوای درسی با زندگی و محیط خارج از مدرسه یکی از دلایل خروج زود هنگام بچه‌ها از مدرسه و کاهش علاقه تحصیلی و رغبت یادگیری در آن‌ها است (Ahmadzadeh & Salehi, 2016). برنامه درسی برای اینکه بتواند فراگیران را به‌طور عملی در فرایندهای بررسی مسائل پیچیده، مهم مرتبط با یادگیری و زندگی‌شان درگیر کند، بهتر است مسئله محور طراحی شود (Cridell, 2010). بنا به اعتقاد بسیاری از صاحب‌نظران و نتایج تحقیقات (Aos et al, 2004 ، Barnet et al, 2008 ؛ Brown et al, 2013) دوره پیش از دبستان کمبودهایی در برنامه‌های درسی مسئله محور منطبق با ویژگی‌های ذاتی کودکان دارد.

گسترش سریع دانش و تغییرات علم و فناوری اهمیت نقش برنامه درسی و آموزش را نشان می‌دهد که دانش‌آموزان می‌توانند به جای حفظ کردن ساده حقایق، برای پردازش دانش توانمندی کسب نمایند. بنابراین، مدارس نقش مهمی در آموزش دانش‌آموزان برای پرورش مهارت‌های فکری‌شان ایفاء می‌کنند؛ تا آن‌جا که کمک به دانش‌آموزان برای آن‌که متفکران مؤثری شوند، به‌عنوان هدف اولیه تعلیم و تربیت است. بنابراین، نظام آموزشی باید همزمان با تغییرات، دانش‌آموزان را برای انجام وظایف گوناگون از قبیل تفسیر کردن، تجزیه کردن یا چند برابر کردن اطلاعات، نقادانه فکر کردن درباره اطلاعات، ایده‌ها و نظریه‌ها، نتیجه‌گیری، استنباط یا تعمیم‌پذیری، پیش‌بینی کردن، ارائه راه‌حل‌ها، حل کردن خلاقانه مسائل زندگی، قضاوت کردن درباره ایده‌ها آماده سازد (AmirAhmadi et al, 2016).

تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

حلیمه میرعرب رضی ❖ حسین فکوری حاجیار ❖ کاظم شریعت نیا ❖ علی اصغر بیانی ۸۰-۱۰۰

آموزش مسئله محور یکی از رویکردهای جدید در فرایند فعالیتهای آموزشی است که معلم در آن با ایجاد یک موقعیت جدید همراه ابهام و تحیر دانش آموزان را به تفکر، تجسس و پژوهش وادار می کند. (Shabani, 2016).

یادگیری مبتنی بر حل مسئله تناسب بالایی با جنبش استانداردهای عالی و پیشرفت تحصیلی دارد و باعث بالا رفتن انگیزه و ارتقای سطح درک دانش آموز می شود و راهبردهای دانش آموز محور از این دست باعث رشد تفکر انتقادی و مهارت های استدلال، پرورش خلاقیت و حس مالکیت یادگیرنده نسبت به کارش می شود. در این نوع یادگیری فعال معلم نقش راهنما را دارد و کتاب درسی یکی از اسنادهای اطلاعاتی معتبر تلقی می شود. در این مدارس انعطاف پذیری زیادی وجود دارد و معلم آزادی عمل دارد، دروس مورد تدریس بر اساس نیازها و پیش زمینه های خاص دانش آموزان سازمان دهی می شود و اهمیت دستیابی دانش آموز برای تسلط به مهارت حل مسئله و استدلال تحلیلی، پراهمیت تر از به یادسپاری اطلاعات و ارائه پاسخ های از پیش تعیین شده است (Aghazadeh, 2016).

اگر از همان دوران پیش دبستانی برای کودک برنامه ریزی شود و به رشد توانایی های سطح بالا مانند توانمندی حل مسئله توجه شود، جامعه ای رشد یافته خواهیم داشت. افرادی تربیت خواهند شد که هم در دوران تحصیل از درس خواندن لذت می برند و همچنین چون با رویکرد مسئله محور یادگیری عمیق تر می شود حس اعتماد به نفس آنها بالا خواهد رفت و در نتیجه افرادی سرزنده و شاد خواهیم داشت، افرادی که از بودن در مدرسه لذت می برند، مهارت های فردی و اجتماعی آنها رشد خواهد کرد و از بسیاری آسیب های اجتماعی پیشگیری خواهد شد چرا که بسیاری از آسیب های موجود در جامعه ناشی از این است که آموخته های دانش آموزان در زندگی واقعی آنها تأثیری ندارد و دانش آموزان هنگام برخورد با مسائل، قدرت مواجه شدن با مسئله را ندارند، به دیگران وابسته اند ولی پایه گذاری رویکرد مسئله محوری از دوران اولیه ورود دانش آموزان به محیط آموزشی، با ایجاد محیطی شاداب، با نشاط و جذاب باعث رشد خلاقیت و نوآوری دانش آموزان می شود و باعث می شود افراد خودشان در موقعیت های مختلف زندگی، راهکارهای مناسب را کشف کنند.

تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

حلیمه میرعرب رضی ❖ حسین فکوری حاجیار ❖ کاظم شریعت نیا ❖ علی اصغر بیانی ۱۰۰-۸۰

لذا پژوهش حاضر در جهت تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی انجام گردید.

مطالعاتی توسط محققان داخلی و خارجی در همین راستا انجام گرفته است از جمله در یافته‌های پژوهش (Sarkhosh et al, 2021) تحت عنوان شناسایی مؤلفه‌ها و عناصر برنامه درسی مبتنی بر پرورش مهارت حل مسئله و ارائه الگوی بهینه برای دوره پیش دبستانی عناصر برنامه درسی مبتنی بر پرورش مهارت حل مسئله شامل اهداف (شناختی، نگرشی، عملکردی)، محتوا (سازمان‌دهی، روش‌های ارائه)، روش تدریس (سنتی، فعال)، فعالیت یادگیری (انفرادی، گروهی)، مواد آموزشی (ویژگی، انواع منابع)، فضا (ویژگی‌های فیزیکی، تجهیزات)، زمان (مدت زمان، توجه به آمادگی و سن)، گروه‌بندی (توجه به ماهیت مسئله، جنسیت، سن، ناهمگنی، تعداد اعضا) و ارزشیابی (توجه به تفاوت فردی، فرآیندی، کمی، توصیفی) شناسایی و الگوی بهینه دوره پیش دبستانی ارائه شد.

یافته‌های پژوهش (Jalilinia & Ahmadi, 2021) که از نوع پژوهش‌های ترکیبی با عنوان ((شناسایی مؤلفه‌های برنامه درسی مسئله محور مبتنی بر رویکرد زیبایی‌شناسی)) بود، نشان داد که عوامل مؤثر در برنامه‌ریزی درسی مسئله محور از زیر معیارهایی تشکیل شده‌اند که هر یک شامل تعدادی شاخص می‌باشند ۱- عنصر هدف: معیارهای طرح مسئله، تفکر در مسئله، تشریح مسئله؛ ۲- عنصر محتوا: ابعاد مسئله، منابع اطلاعاتی، ابزار تشریح مسئله؛ ۳- عنصر روش‌های یاددهی- یادگیری: شامل معیارهای الگوسازی در دانش، ابزار همیاری و مساعدت، هدایت‌گری، زمان کار روی مسئله، بستر کار در مسئله، محرک‌ها. ۴- عنصر ارزشیابی شامل معیار ارزیابی و نظارت بر عملکردها است. برای تجزیه و تحلیل داده‌های کمی در این پژوهش از تکنیک دلفی استفاده شد.

یافته‌های پژوهش بیانگر این بود که برنامه درسی پرورش مهارت‌های حل مسئله در درس مطالعات اجتماعی برای دوره ابتدایی تحصیلی شامل یک مضمون فراگیر، ۹ مضمون سازمان‌دهنده و ۴۶ مضمون پایه بود: و هدف‌ها شامل: رشد عقلانی، پرورش مهارت‌های فرآیندی و توانمندی‌های عاطفی، تقویت مهارت‌های اساسی یادگیری، تربیت اخلاقی و شهروند مطلوب، پرورش توانایی یادگیری خود راهبری بود (Ebrahim Pourkomala, Naderi & Saif Naraq, 2017).

تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

حلیمه میرعرب رضی ❖ حسین فکوری حاجیار ❖ کاظم شریعت نیا ❖ علی اصغر بیانی ۸۰-۱۰۰

یافته‌های پژوهش (Moayed Abedi et al, 2021) تحت عنوان طراحی الگوی برنامه درسی با تمرکز بر رویکرد حل مسئله مبتنی بر نظریه داده بنیاد نشان داد برنامه درسی تربیت دانشجو معلم مبتنی بر رویکرد حل مسئله، در قالب الگوی اشتراوس و کوربین از جهت بعد مبانی شامل مؤلفه‌های (دانشی، نگرشی، رفتاری)، بعد اهداف شامل (ارتقا و ویژگی‌های فردی، ارتقا و ویژگی‌های اجتماعی، ارتقاء و ویژگی‌های مهارتی)، بعد محتوا شامل (محتوای دانشی یا شناختی، محتوای کاربردی)، بعد راهبردهای یاددهی - یادگیری شامل (یادگیری مشارکتی، راهبرد تفکر استقرایی، کاوشگری اجتماعی ساختمانند)، بعد ارزشیابی (ارزشیابی دانشی، ارزشیابی عملی - مهارتی و ارزشیابی فرایند محور) می‌باشند.

یک فراتحلیل بر مبنای چه موقع یادگیری مسئله محور اثربخش تر است توسط (Aali, 2018) انجام شد. وی معتقد است یک روش آموزشی فعال و سازنده گرا در نظام آموزشی، یادگیری مسئله محور است که توجه پژوهشگران را در چند دهه اخیر به خود جلب کرده و تاکنون مطالعات زیادی به منظور ارزیابی اثربخشی آن انجام گرفته است و نتایج پژوهش نشان داد: (۱) طبق اندازه اثر ترکیبی به دست آمده در مدل‌های ثابت و تصادفی، یادگیری مسئله محور بر بهبود یادگیری در حد متوسط مؤثر بوده است. (۲) یادگیری مسئله محور بر حیطه‌های مختلف یادگیری تأثیر معنادار داشته است. (۳) تأثیر یادگیری مسئله محور در سطوح مختلف آموزشی (ابتدایی، متوسطه و دانشگاه) معنادار بوده و با افزایش سطح آموزش یا پایه تحصیلی یادگیرندگان بر اثربخشی این شیوه آموزشی افزوده شده است (Aali, 2018).

نتایج تحقیق (Ghazi Ardakani et al, 2017) نشان داد که برنامه درسی مطالعات اجتماعی به منظور پرورش تفکر و خلاقیت در دانش آموزان دوره ابتدایی باید پژوهش محور باشد که این امر نیازمند آن است که اهداف و محتوای این برنامه درسی ویژگی‌هایی همچون حل مسئله، تفکر انتقادی، کنجکاوی، فعالیت محور بودن، خود رهبری و خلاقیت را دارا باشد و از روش‌های تدریس (روش مسئله محوری، کاوشگری، اکتشافی، بحث گروهی، ایفای نقش، بدیعه پردازی، بارش مغزی و روش مشارکتی و روش‌های ارزشیابی (ارزشیابی مداوم، خودارزیابی، بحث آزاد، هدف آزاد، پوشه کار، ارزشیابی گروهی و فردی، بازخورد دوره‌ای، ارائه گزارش و همتایان سنجی) بهره گیرد.

تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

حلیمه میرعرب رضی ❖ حسین فکوری حاجیار ❖ کاظم شریعت نیا ❖ علی اصغر بیانی ۸۰-۱۰۰

در پژوهشی بر لزوم به کارگیری تعلیم و تربیت مسئله محور در سال‌های اولیه برای افزایش اثربخشی ارتباط بین فردی و توانش حل مسئله کودکان پیش دبستانی تأکید کرده‌اند. در این مطالعه به بررسی اثربخشی آموزش حل مسئله بین فردی معلم محور بر بهبود توانش حل مسئله در کودکان پیش دبستانی پرداخته شد (Shekouhi Yekta et al, 2016).

حل مسئله به عنوان یک فعالیت عالی ذهنی، نوعی یادگیری است که در آن تعریف و شرایط یادگیری مصداق پیدا می‌کند زیرا وقتی دانش آموز بتواند مسئله‌ای را حل کند که قبلاً از حل آن مسئله عاجز بوده است، در توان او تغییراتی حاصل شده و در نتیجه یادگیری صورت گرفته است. این گونه تغییر در رفتار یادگیرنده که در اثر حل مسئله ایجاد می‌شود، خیلی پایدارتر از تغییراتی است که در اثر یادگیری‌های ساده تر رخ می‌دهند (Seif, 2016).

نتایج پژوهش (Peiry & Adib, 2009) با عنوان طراحی الگوی بهینه برنامه درسی برای دوره‌های آمادگی و مقایسه آن با وضع موجود نشان می‌دهد عناصر الگوی بهینه برنامه درسی شامل: اهداف کلی و جزئی، محتوا، سازمان دهی محتوا، فعالیت‌های یادگیری، روش‌های آموزشی و پرورشی، ارزشیابی، نقش مربی، نقش مدیر، نقش والدین در الگوی پیشنهادی می‌باشد.

در پژوهشی به بررسی تلاش کودکان پیش دبستانی برای حل مسائل مربوط به علوم جدید و استفاده آن‌ها از ایده‌های علمی - مرتبط با آن‌ها پرداختند. پژوهش آن‌ها نشان داد که پیش دبستانی از مهارت‌های پرسشگری علمی در حال ظهور، شامل جستجوی اطلاعات از طریق سؤالات، کشف و حل مشکلات درون، دنیای فیزیکی اطراف آن‌ها، استفاده می‌کنند. از نظر آن‌ها تحقیقات بیشتر در مورد تأثیر متقابل کنجکاوی، دانش علمی و همچنین سایر تأثیرات اجتماعی و آموزشی، در مهارت‌های اولیه دانش کودکان از جمله توانایی آن‌ها در حل مسائل واقع گرایانه، ضروری است (Fusaro, 2018).

نتیجه‌ی تحقیق (Karabakak et al, 2015) بیان کرد که نیاز است همه افراد از مهارت‌های حل مسئله برخوردار باشند و از این مهارت‌ها در زندگی روزمره، زندگی آموزشی و در همه مسائل زندگی‌شان برای ادامه زندگی خود به طور مؤثری استفاده کنند.

تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

حلیمه میرعرب رضی ❖ حسین فکوری حاجیار ❖ کاظم شریعت نیا ❖ علی اصغر بیانی ۸۰-۱۰۰

نتایج پژوهش (Angang et al, 2014) نشان داد که در عصر جدید از فناوری اطلاعات، مهارت‌های تفکر و حل مسئله برای ایجاد جامعه‌ای مدرن و مترقی حیاتی است. از این رو، در برنامه درسی مدارس مالزی در دوره ابتدایی و متوسطه به مهارت‌های تفکر اهمیت داده می‌شود؛ زیرا مهارت‌های تفکر و حل مسئله، نتایج یادگیری مختلفی از جمله توانمندسازی فراگیران در حل مسائل ساده، تصمیم‌گیری و ابراز خود به صورت خلاقانه را به همراه دارند.

بر اساس اینکه در آموزش تأکید بر چه گام‌هایی است، سه شیوه یادگیری مسئله محور وجود دارد: (۱) پژوهش هدایت شده (شامل مراحل تعریف مسئله و تصمیم‌گیری برای چگونه بررسی کردن آن) (۲) پژوهش تعدیل یافته (شامل تعریف مسئله و بررسی روش گردآوری اطلاعات درباره آن) (۳) پژوهش باز (شامل تعریف مسئله و طراحی روش‌هایی برای کسب اطلاعات) (Tuckman & Monty, 2010).

نتایج پژوهش (Ekinoglu & Tandogan, 2006) که با عنوان تأثیر یادگیری مسئله محور بر پیشرفت تحصیلی، نگرش و یادگیری مفهوم در آموزش علوم از طریق مقایسه آن با گروه که این درس به شیوه آموزش سنتی برای آن‌ها اجرا می‌گردید نشان داد که یادگیری مسئله محور به طور مثبتی بر پیشرفت تحصیلی و نگرش دانش‌آموزان در درس علوم تأثیر دارد. آن‌ها دریافتند که کاربرد یادگیری مسئله محور بر توسعه مفهومی دانش‌آموزان تأثیر مثبت دارد و بدفهمی را در پایین‌ترین سطح نگه می‌دارد.

بنابراین برای رفع کمبودها در دوره پیش دبستانی، هدف پژوهش حاضر این است که برنامه درسی برای دوره پیش از دبستان تدوین نماید که چارچوب نظری قابل قبول برای هدایت جریان برنامه مسئله محور فراهم شود و با تعیین ویژگی‌های مطلوب با رویکرد حل مسئله و شناسایی مؤلفه‌های آن، به طراحی الگوی برنامه درسی دوره پیش از دبستان با رویکرد مسئله محور پردازد. و به این سؤال اصلی پاسخ داده شود که اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی چیست؟

روش پژوهش

رویکرد پژوهش حاضر کیفی و روش تحلیل محتوای قراردادی (Conventional Content Analysis) بود. جامعه آماری، متخصصان حوزه آموزش و پرورش پیش دبستانی و علوم تربیتی بودند. که تعداد ۱۰ نفر دارای تجربه و تخصص بودند به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. با این تعداد به اشباع داده‌ها رسیدیم

تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

حلیمه میرعرب رضی ❖ حسین فکوری حاجیار ❖ کاظم شریعت نیا ❖ علی اصغر بیانی ۱۰۰-۸۰

. در پژوهش کیفی به طور معمول تعداد نمونه کمتری احتیاج است و مشارکت کنندگان با دو معیار انتخاب می شوند؛ یکی تناسب بین تجربه آن‌ها و سؤال پژوهش و معیار دیگر وجود ویژگی‌های یک مطلع خوب (Jalali, 2012، به نقل از Hojjati, 2020).

نحوه گردآوری اطلاعات به صورت میدانی و کتابخانه‌ای و ابزار گردآوری داده‌ها مصاحبه نیمه ساختاریافته بود.

سؤال اصلی پژوهش حاضر از مشارکت کنندگان با توجه به هدف پژوهش، این بود که هدف برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی چیست؟ گفت‌وگوها با رضایت کامل برای رونویسی بعدی ضبط شدند. بحث‌هایی که انجام می شد برای خوراکی بحث‌های بعدی یادداشت می شد. مدت زمان مصاحبه برای هر مشارکت کننده متغیر بود (از ۲۰ دقیقه تا یک ساعت). البته قبل از مصاحبه جهت ضبط صدا نیز، اجازه از مصاحبه شونده اخذ می گردید.

به منظور تحلیل داده‌ها در فاز کیفی از روش تحلیل محتوای قراردادی استفاده شد. از روش کدگذاری باز، محوری و انتخابی متن مصاحبه‌ها کدگذاری شد و پاسخ هر مشارکت کننده به سؤال در محور هدف گزینش شد و ابتدا مقولات محوری و سپس مقولات اصلی استخراج شده در جداول جداگانه نوشته شد و متن پاسخ‌های مربوط به هر مقوله مجدد نوشته شد و به عنوان واحد تحلیل قرار گرفت. دستیابی به اعتبار داده‌ها در فاز کیفی را از طریق توجه به تأیید همکاران تحقیق و چند جانبه‌نگری مورد نظر و توجه قرار داده‌ایم. برای اعتبار یابی صحت یافته‌ها از استراتژی بازگرداندن گزارش نهایی به مشارکت کنندگان استفاده شد.

تأیید همکاران تحقیق، مهم‌ترین ملاک برای ایجاد اعتبار در تحقیقات کیفی است (Morten, 2005). در پژوهش حاضر، تأیید همکاران تحقیق به دو شکل رسمی و غیر رسمی انجام شد. برای مثال در پایان مصاحبه، محقق آنچه که گفته شده بود را خلاصه می کرد و می پرسید: آیا یادداشت‌های محقق به طور صحیح، منعکس کننده وضعیت شخص هستند یا خیر؟، سپس پیش نویس گزارش تحقیق با اعضاء برای تفسیر به اشتراک گذاشته می شد. همان‌طور که پیشتر گفته شد، اطلاع‌رسان‌های اصلی این پژوهش معلمان دوره پیش دبستانی هستند، این معلمان اغلب به لحاظ ذهنی و عاطفی آمادگی ارائه نظرات صادقانه خود را داشتند.

تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

حلیمه میرعرب رضی ❖ حسین فکوری حاجیار ❖ کاظم شریعت نیا ❖ علی اصغر بیانی ۸۰-۱۰۰

چند جانبه‌نگری، نیز به‌عنوان یکی از روش‌های فراهم‌سازی اعتبار برای آزمون‌های کیفی است. چند جانبه‌نگری بررسی اطلاعات جمع‌آوری شده از منابع مختلف (اکتفا نکردن به یک روش) یا روش‌هایی برای انسجام شواهد در میان منابع اطلاعاتی است.

یافته‌های پژوهش

داده‌های گردآوری شده از فرایند اجرای مصاحبه‌های نیمه ساختارمند با افراد نمونه، تجزیه و تحلیل گردید. بعد از تجزیه، تحلیل، ادغام و همپوشانی، در ۶ مقوله دسته‌بندی شد. جدول (۱) کدهای مرتبط و مقولات اصلی استخراج شده از فرایند مصاحبه‌ها را نشان می‌دهد:

تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

حلیمه میرعرب رضی ❖ حسین فکوری حاجیار ❖ کاظم شریعت نیا ❖ علی اصغر بیانی ۸۰-۱۰۰

جدول ۱: دسته بندی کدهای شناسایی شده در قالب مقولات مربوط به اهداف برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستان

مقولات	کدهای مرتبط	صاحب نظران
توانمندی حل مسئله	توانمندی در حل مسائل- توانمندی در مواجهه با مسائل- توانمندی در ارزیابی مسائل- توانایی حل مسئله- قدرت مواجهه با مسائل- تقویت حس برخورد با مسئله- آموختن راه های حل مسائل- شناخت مسئله- ارزیابی راه حل ها- انتخاب بهترین راه حل- اقدام به حل مسئله- مواجهه عملی کودک با مسائل مهم و مرتبط با زندگی خود- قدرت تشخیص و تفکیک مسائل	۱م، ۵م، ۷م، ۸م
تقویت روحیه پرسشگری و جست و جویی	تفکر پیرامون مسائل اطراف- جست و جویی- کاوشگری- روحیه برخورد نقادانه با مسائل پیرامون- دست کاری کردن مسائل پیرامون- تقویت حس کنجکاوی- پرورش روحیه پرسشگری- تقویت مهارت آزمون و خطا و اکتشاف- تأمل در جهان طبیعت- تقویت بحث و گفت و گو- جست و جو کردن- شناخت پدیده های جهان هستی	۱م، ۲م، ۳م، ۴م، ۵م، ۶م، ۷م، ۹م
مسئولیت پذیری و پاسخگویی	تقویت نظم و انضباط- برخورد منضبطانه با مسائل- بی تفاوت نبودن نسبت به مسائل پیرامون- مداومت بر انجام کارها- پشتکار	۱م، ۴م، ۵م، ۶م، ۱۰م
تقویت روحیه نشاط و سرزندگی	تقویت روحیه نشاط و سرزندگی- ایجاد انگیزه- دوری از انزوا و گوشه گیری- واداشتن کودکان به تکاپو و فعالیت- لمس شوق یادگیری- سرکوب هیجانات و احساسات منفی- تقویت اعتماد به نفس- کنترل عواطف و احساسات	۱م، ۹م
رشد همه جانبه (مهارت های عمومی)	ایجاد فرصت های مناسب یادگیری برای رشد همه جانبه کودک- کسب مهارت های پایه ای یادگیری- تقویت خودتنظیمی- تقویت روحیه مشارکت و همکاری- ابراز وجود- مشارکت، کار تیمی و گروهی- پرورش حواس چندگانه- وسعت دید و جزئی نگری- پرورش ظرفیت ها و قابلیت های درونی- انعطاف پذیری	۲م، ۳م، ۴م، ۵م، ۶م، ۸م، ۹م، ۱۰م
پرورش قوای ذهنی	تفکر نقادانه- تفکر خلاقانه- پرورش قوای ذهنی و فکری کودکان- ژرف اندیشی- بارش فکری- پرورش قوه تخیل و نوآوری- خلق افکار و ایده های متنوع- پرورش قوه استدلال و منطق- فکر کردن- خلق کردن- توانایی بازیابی اطلاعات- خلاق، پویا و متفکر بودن	۲م، ۳م، ۴م، ۵م، ۶م، ۷م، ۹م

با استفاده از نتایج مصاحبه های نیمه ساختار یافته طی مرحله کدگذاری و نیز با الهام از ادبیات نظری و تجربی موضوع، و تحلیل محتوای مصاحبه ها، کدهای شناسایی شده در ۶ مقوله دسته بندی شده است.

همان گونه که در جدول (۱) ملاحظه می شود اهداف برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستان عبارت اند از: توانمندی حل مسئله، تقویت روحیه پرسشگری و جست و جویی، مسئولیت پذیری و پاسخگویی، تقویت روحیه نشاط و سرزندگی، رشد همه جانبه (مهارت های عمومی)، پرورش قوای ذهنی.

به عنوان نمونه مشارکت کننده ۱ بیان داشت:

((در رابطه با اهداف برنامه درسی مسئله محور شاید بد نباشد گریزی داشته باشیم به بحث مسئله محور بودن برنامه درسی. برنامه درسی اگر بر اساس مسئله تنظیم بشه یا مبتنی بر مسئله باشه یعنی محوریتش بر اساس مسائلی باشه که مرتبط با زندگی روزمره ی فراگیران یا دانش آموزان یا کودکان پیش از دبستان باشه می تونه تو دستیابی به قابلیت هایی مثل توانایی حل مسئله کمک کننده باشه. یکی از اهداف برنامه درسی مسئله محور اینکه که کودکان رو در حل مسائل توانمند کند. کودکان را در مواجهه با مسائل توانمند کند. کودکان را در ارزیابی مسائل توانمند کند چون در برخی مواقع ما اگر بخواهیم مثلاً برنامه درسی یا محتوای برنامه درسی در پیش دبستان را مثل یک لقمه آماده شده در اختیار کودکان قرار دهیم مسلماً خلایقیت، توانمندسازی، حل مسئله، تفکر و تأمل در آن شکل نمی گیره. پس ما در برنامه های درسی مبتنی بر حل مسئله به دنبال این هستیم که کودکان را توانمند کنیم و توانمندسازی کودکان از نظر قدرت مواجه شدن با مسائل و تفکر پیرامون مسائل اطراف و جست و جویی، کاوشگری، روحیه ی به حساب برخورد نقادانه به مسائل پیرامون و دست کاری کردن مسائل پیرامون یکی از مجموعه ای از اهداف عمده ای است که در این برنامه درسی مدنظر است. حس خوب بودن- حس برخورد با مسائل هم در کودکان تقویت می شود. ایجاد انگیزه یکی دیگر از اهداف است. تقویت روحیه ی نشاط و سرزندگی هم مطرح است چون کودکان زمانی که با یک مسئله ای که مرتبط با زندگی روزمره شان است مواجه می شوند و برنامه درسی بر این اساس تنظیم شود مسلماً علاقه و انگیزه بیشتری هم برای کار کردن پیدا می کنند و حس کنجکاوی هم در آنها تقویت می شود یکی دیگر از اهدافی که می توان به آن اشاره کرد تقویت نظم و انضباط در دانش آموزان و برخورد منضبطانه با مسائل پیرامون است. این ها مجموعه ای از اهدافی است که در برنامه درسی مبتنی بر مسئله دنبال می شود)).

شکل ۱ الگوی اهداف برنامه درسی مسئله محور دوره پیش دبستانی را از نظر صاحب نظران نشان می دهد.

تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

۸۰-۱۰۰

حلیمه میرعرب رضی ❖ حسین فکوری حاجیار ❖ کاظم شریعت نیا ❖ علی اصغر بیانی

شکل ۱: الگوی اهداف برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

بحث و نتیجه گیری

در این پژوهش سعی شد به تبیین اهداف برنامه درسی مسئله محور با استفاده از تحلیل محتوای قراردادی پرداخته شود با توجه به یافته‌های پژوهش، اهداف برنامه درسی مسئله محور عبارت بود از:

- ۱- توانمندی حل مسئله
- ۲- تقویت روحیه پرسشگری و جست‌وجوگری
- ۳- مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی
- ۴- تقویت روحیه نشاط و سرزندگی
- ۵- رشد همه‌جانبه (مهارت‌های عمومی)
- ۶- پرورش قوای ذهنی

آنچه از نتایج استخراج شده از مصاحبه با مشارکت‌کنندگان بر می‌آید، اهداف برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی به طیف وسیعی از اهداف اشاره می‌کند. که از نظر صاحب‌نظران از اهداف مهم برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی می‌باشد مشتمل بر توانمندی حل مسئله اعم از توانایی مواجه شدن با مسئله، شناخت مسئله، آموختن راه‌حل‌های مسائل، ارزیابی راه‌حل‌ها و انتخاب بهترین راه‌حل‌ها،

تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

حلیمه میرعرب رضی ❖ حسین فکوری حاجیار ❖ کاظم شریعت نیا ❖ علی اصغر بیانی ۸۰-۱۰۰

همچنین مواجهه عملی کودک با مسائل مهم و مرتبط با زندگی خود، تقویت توانایی حل مسئله در کودکان است. اینکه آنان بتوانند با مسائل پیرامون خود به خوبی مواجه شوند، آن را بشناسند، راه‌های حل مسائل را بیاموزند و همین‌طور بدانند از کدام راه‌حل‌ها می‌توانند برای حل مسائل خود بهره‌جویند. همچنین مواجهه عملی کودک با مسائل مهم و مرتبط با زندگی خود که به آماده کردن کودک برای زندگی واقعی کمک می‌کند. همان‌طور که تحقیقات اسچمیت و همکاران (Scheidt et al, 2011) در مورد ویژگی‌های محیط مناسب در یادگیری مسئله محور نشان می‌دهد؛ درگیری با مسائل و مشکلات جهان واقعی و فرایندهای ارزیابی که پیشرفت فراگیران به سمت اهداف یادگیری مسئله محور را اندازه‌گیری کند از جمله ویژگی‌های محیط یادگیری مسئله محور است. همچنین اکثر صاحب‌نظران که در تحقیقات پیشین به مسئله محور کردن برنامه تأکید نموده یا از آن جانب‌داری کرده‌اند، آغاز این فرایند را مواجهه دانش‌آموزان با مسئله یا موقعیت ابهام‌آمیزی می‌دانند که منابع آموزشی یا معلم زمینه آن را فراهم کرده است. بنابراین یافته‌های پیشین با نتایج این پژوهش همخوانی دارد. از جمله، پژوهش (Rouhi & Hashjin, 2011) به نقل از (Talaei & Bozorg) که به تأثیر دوره پیش دبستانی روی مهارت‌های حل مسئله پرداخته است، اهمیت توانمندی حل مسئله را به‌عنوان یکی از اهداف برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی بیان می‌کند. در پژوهش (Jalilinia & Ahmadi, 2021) در عنصر هدف به معیار تشریح مسئله اشاره شده که با تشخیص مسئله در پژوهش حاضر هماهنگی دارد.

نتایج تحقیق (Fusaro & Smith, 2018) که مهارت‌های پرسشگری شامل جست‌وجوی اطلاعات در کودکان دوره پیش دبستانی را بیان می‌کند با نتایج این پژوهش همخوانی دارد. در زمینه برخورد نقادانه با مسائل پیرامون، با نتایج پژوهش (Rudzalan et al, 2015) و (Kang et al, 2014) همخوانی دارد.

این هدف به تقویت نظم و انضباط و برخورد منضبطانه با مسائل گوناگون اشاره دارد. همچنین کودکان باید بیاموزند که نسبت به مسائل پیرامون خود بی‌تفاوت نباشند، هنگامی که کاری را شروع می‌کنند و به فعالیت می‌پردازند، در کار خود پشتکار داشته باشند. به‌عنوان مثال زمانی که کودک شروع به ساخت یک کاردستی می‌کند، ممکن است در روند کار با مشکلاتی مواجه شود اما این مشکلات نباید او را از هدف

تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

حلیمه میرعرب رضی ❖ حسین فکوری حاجیار ❖ کاظم شریعت نیا ❖ علی اصغر بیانی ۸۰-۱۰۰

اصلی که همان ساختن کاردستی است بازدارد. در این قسمت با نتایج تحقیق (Jelwehgar et al, 2013) تبیین دارد. و همچنین با تحقیق (Virginia, 2016) که به درگیر شدن در فعالیت حل مسئله اشاره نموده است.

در کنار پشتکار، کودک باید انگیزه کافی برای انجام کارهای خود را داشته باشد که این خود مستلزم تقویت روحیه نشاط و سرزندگی است. در کنار همه‌ی موارد مطرح شده، مربی برای تقویت مهارت‌های گروهی کودکان باید آنان را به تکاپو و فعالیت کردن وادارد تا از انزوا و گوشه‌گیری آنان جلوگیری کند این تکاپو و مشارکت به مرور زمان موجب تقویت اعتماد به نفس کودکان می‌شود و زمینه کافی برای رشد همه‌جانبه کودک را فراهم می‌کند نتایج تحقیق (Mehdizade et al, 2007) که به ایجاد حس مشارکت گروهی در یادگیری بر اساس مسئله محوری و ایجاد انگیزش اشاره نموده است، با نتایج پژوهش حاضر در این مقوله همخوانی دارد.

وقتی حس اعتماد به توانمندی‌های خود به میزان کافی در کودک وجود داشته باشد به نوبه خود منجر به شکل‌گیری روحیه خودتنظیمی، کنترل عواطف و احساسات، پرورش ظرفیت‌ها و قابلیت‌های درونی، توانایی ابراز وجود و انعطاف‌پذیری می‌شود. همچنین موجبات تقویت روحیه مشارکت و همکاری (کارگروهی) و پرورش حواس پنجگانه فراهم می‌شود. این‌ها حاکی از توجه به همه ابعاد رشد در کودکان است و همان‌طور که گفتیم در تعلیم و تربیت رشد همه‌جانبه یکی از اهداف مهم اساسی است. نتایج تحقیق (Ebrahimpourkomola, Naderi & Saif Naraq, 2017) نتایج این قسمت را تبیین می‌نماید. هدف نهایی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش‌دبستانی بر اساس نتایج این پژوهش پرورش قوای ذهنی و فکری کودکان یعنی پرورش تفکر خلاقانه و ژرف‌اندیشی و همچنین توانایی بازیابی اطلاعات است. طبق اهداف تفصیلی دوره پیش‌دبستان، پرورش مهارت‌های ذهنی از اهداف مندرج در اصول و چارچوب برنامه‌های دوره پیش‌دبستانی می‌باشد. نتایج تحقیق (Shekahi yekta & Zamani, 2013) که به سیالی تفکر اشاره داشت با نتایج این بخش همخوانی دارد.

در مجموع می‌توان گفت: پژوهش (Aalii, 2018) که دریافت در نظام آموزشی، یادگیری مسئله محور یک روش آموزشی فعال و سازنده‌گرا است، (Shekahi yekta & Zamani, 2015) که بر لزوم به کارگیری

تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

حلیمه میرعرب رضی ❖ حسین فکوری حاجیار ❖ کاظم شریعت نیا ❖ علی اصغر بیانی ۸۰-۱۰۰

تعلیم و تربیت مسئله محور در سال‌های اولیه برای افزایش اثربخشی ارتباط بین فردی و توانش حل مسئله کودکان پیش دبستانی تأکید کرده‌اند، (Saif, 2015) که حل مسئله را به عنوان یک فعالیت عالی ذهنی می‌داند و معتقد است وقتی دانش آموز بتواند مسئله‌ای را حل کند که قبلاً از حل آن مسئله عاجز بوده است، در توان او تغییراتی حاصل می‌شود و در نتیجه یادگیری حاصل می‌شود. چرا که تغییری که در رفتار یادگیرنده بر اثر حل مسئله ایجاد می‌شود، خیلی پایدارتر از تغییراتی است که در اثر یادگیری‌های ساده تر رخ می‌دهند، پژوهش (Abdullah, 2010, Barki et al, 2013) که معتقد بود روش یادگیری مسئله محور بر روی آموزش‌های مهارتی و ارتباطی کودکان در مقایسه با برنامه‌های درسی سنتی تأثیر به‌سزایی دارد و موجب افزایش توانایی کودکان برای کنار آمدن با مشکلات در زمینه‌های اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی و ارتقاء میزان یادگیری آن‌ها نسبت به برنامه‌های درسی سنتی می‌شود، همین‌طور با پژوهش (Tuckman & Manti, Kurtela, & Jelavic, 2003, Prince et al, 2005, Karabak et al, 2015, Moor, 2009, 2010, MacMath, & et al, 2009) و (Shure, 1993)، همسو می‌باشد. بنابراین ضرورت دارد در طراحی و اجرای برنامه‌های درسی نظام آموزشی کشور ایران به‌ویژه در دوره پیش دبستان که یکی از دوره‌های مهم رشد می‌باشد به اهداف برنامه درسی مسئله محور توجه گردد و مبنای برنامه‌ریزی این دوره قرار گیرد. بنابراین با توجه به یافته‌های پژوهش پیشنهاد می‌شود برنامه درسی دوره پیش دبستان، بر اساس اهداف توانمندی حل مسئله، تقویت روحیه پرسشگری و جست‌وجوگری، مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی، تقویت روحیه نشاط و سرزندگی، رشد همه‌جانبه (مهارت‌های عمومی) و پرورش قوای ذهنی تهیه شود.

پژوهش حاضر نیز همچون اغلب تحقیقات علمی با محدودیت‌هایی همراه بود، که نیاز است محققان در مطالعات بعدی به آن‌ها توجه داشته باشند. نتایج پژوهش حاضر صرفاً متکی بر نظرات و تجربیات مشارکت‌کنندگان حاصل شده است که ممکن است تعمیم‌پذیری یافته‌های پژوهش به سراسر کشور را با محدودیت همراه کند، لذا می‌توان با کسب دیدگاه‌های صاحب‌نظران سایر استان‌ها این مشکل را برطرف کرد. جهت گردآوری داده‌ها صرفاً از ابزار مصاحبه نیمه ساختاریافته استفاده شد که از جمله این محدودیت‌ها به شمار می‌روند. پیشنهاد می‌شود محققان در پژوهش‌های آتی از سایر ابزارهای گردآوری اطلاعات نیز

تبیین اهداف الگوی برنامه درسی مسئله محور در دوره پیش دبستانی

حلیمه میرعرب رضی ❖ حسین فکوری حاجیار ❖ کاظم شریعت نیا ❖ علی اصغر بیانی ۸۰-۱۰۰

استفاده کنند. پیشنهاد می شود با توجه به نتایج این پژوهش اهداف برنامه های درسی دوره پیش دبستانی تدوین گردد و محتوای مناسب با این اهداف تهیه و اجرا گردد. و برای سایر دوره ها نیز استفاده شود.

ملاحظات اخلاقی

در جریان اجرای این پژوهش و تهیه مقاله کلیه قوانین کشوری و اصول اخلاق حرفه ای مرتبط با موضوع پژوهش از جمله رعایت حقوق آزمودنی ها، سازمان ها و نهادها و نیز مؤلفین و مصنفین رعایت شده است. پیروی از اصول اخلاق پژوهش در مطالعه حاضر رعایت شده و فرم های رضایت نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی ها تکمیل شد.

حامی مالی

هزینه های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله تامین شد.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است و این مقاله قبلاً در هیچ نشریه ای اعم از داخلی یا خارجی چاپ نشده است و صرفاً جهت بررسی و چاپ به نشریه علمی مدیریت دانشگاهی ارسال شده است.

References

- Ebrahim pour komala, Naderi, Ezatollah, & Seif Naraghi. (2017). *Identifying and investigating the desired characteristics of the curriculum elements to achieve the development of problem solving skills in social studies course for primary school. Educational and Educational Studies*, 6(1), 125-172. [In Persian]
- Peiry R., & Adib Y. (2009). *Optimal pattern for pre-school courses curriculum. Educational Sciences*. 2(5): 82-53. [In Persian]
- Jalilinia, F. Ahmadi, P. (2021). *Identifying the factors affecting problem-based aesthetic-based curriculum. Quarterly journal of training in police sciences*, 9(32), 161-192. [In Persian]
- Habibi Azar, A., Talebi, Behnam. (2014). Effectiveness of problem solving approach in internship course training on promoting professional competencies of teachers. *Educational and Educational Studies*, 7(2) 39-61. [In Persian]
- Hojjati, Mohammad. (2020). *Designing an optimal curriculum for teaching thinking skills (creative and critical) In elementary school. PhD Thesis in Educational Sciences, Curriculum Planning*.
- Jelvegar, A., Kareshki, H., & Asghari nekah, M. (2014). *The Effect of Self-Regulation Training on Social Problem Solving of Male and Female Preschoolers. Journal of Cognitive and Behavioral Sciences Research*, 4th Year. 1 (Successive 6). 155-166.
- Sarkhosh, Sh., Sadeghi, A., Faghiharam, B., Shabanigilchalan, H., & Zabihi, R. (2021). *Identifying components and elements based on problem solving skills development in order to provide an optimal model for preschool. Journal of Research in Teaching*. 9, 1. 43-72. [In Persian]
- Razavi, A., & Gorji Poshti, Kh. (2015). *A Study of correspondence between Intended and Implemented Curricula of pre- primary school. Journal of Theory & Practice in Curriculum*. 5 (3); 65-78. [In Persian]
- Shekoohi-Yekta, M., Zamani, N., Poo Karimi, J., & Sheikh Mohammadi, A. (2016). *The effects of teaching teacher-based interpersonal relationship program*

on problem solving skills of preschool children. *Journal of Psychological Science*. 15, 59. 348-363. [In Persian]

Shabani, Hasan. (2015). *Educational and developmental skills.(Methods and Techniques of Teaching*. Tehran: Samt Publications. [In Persian]

Shekoohi Yekta, M., & Zamani, N. (2012). *The Effectiveness Of Cognitive Interpersonal Problem-Solving On Reducing Challenging Behaviors Of Slow-Learner Students: Single-Subject Study*. *JOURNAL OF PSYCHOLOGICAL MODELS AND METHODS*. 2, 8; 53 - 69. [In Persian]

Talae, E., & Bozorg, H. (2014). *Explaining the necessity of childhood education (pre-primary school) based on synthesis research of contemporary empirical evidence*. *Quarterly Journal of Education*. [In Persian]

Aali, A., Khorami, A., & Elami, S. (2018). *When is Problem-based Learning More Effective? A Meta- analysis*. *Journal of New Educational Approaches Faculty of Educational Sciences and Psychology University of Isfahan* Vol. 13, No. 2, Serial 28. [In Persian]

Ghaziardakani, R., Maleki, H., Sadeghi, A., & Dortaj, F. (2016). *Designing a inquiry-based curriculum pattern in curriculum elementary Social Studies to Grow Thinking and Creativity in Students*. *Humanities Initiative and Creativity*. 7, 3, 63-106. [In Persian]

Moayed Abedi, L., Khosravi Babadi, A., A. Rezazadeh Bahadoran, Assareh Alireza. (2021). *Designing a Curriculum Model of Merit-based Student Training: A Problem-Solving Approach*. *Educational Management Innovation Chapter*. [In Persian]

Mofidi, Farkhondeh. (2013). *Basics of Preschool Education*. Tehran: Samt Publications. [In Persian]

Mahdizadeh, M., Kermanian, F., Iravani, Sh., Markazi Moghadam, N., & Shayan Sh. (2008). *Comparing Lecture And Problem-Based Learning Methods In Teaching Limb Anatomy To First Year Medical Students*. *Iranian Journal of medical education*. 7, (18). [In Persian]

Fusaro, M., & Smith, M. C. (2018). *Preschoolers' inquisitiveness and science-relevant problem solving*. *Early Childhood Research Quarterly*, 42, 119-127. doi:10.1016/j.ecresq.2017.09.002

Gijbels, D., Dochy, F., Van den Bossche, P., & Segers, M. (2005). *Effects of problem-based learning: A meta-analysis from the angle of Assessment*. *Review of Educational Research*, 75(1), 27-61.

Kurtela, Z., & Jelavic, V. (2003). *Model for the Main Engine Problem Based Training for Marine Engineering Students*. *International Conference on Engineering Education, Valencia, Spain*.

Moore, K. D. (2009). *Effective instructional strategies from theory to practice*. US: SAGE publications.

Prince, K., Eijs, P., Boshuizen, H., Vleuten, C., & Scherpbier, A. (2005). *General competencies of problem-based learning (PBL) and non-PBL graduates*. *Medical Education*, 39: 394-401

Perrenet, J. C. (2000). *The Suitability of Problem-based Learning for Engineering Education: Theory and Practice*. *Teaching in Higher Education*, 5(3): 345-358

Schmidt, H. G., Rotgans, J. I., & Yew, E. H. (2011). *The process of problem-based learning: What works and why*. *Medical Education*, 45, 792-806

Shure, M.B. (1993). *I can problem solve (ICPS): Interpersonal cognitive problem solving for young children*. *Special issue. Enhancing young children's lives*. *Early Child Development and Care*, 96, 49-64.

Tuckman, Bruce. W., & Monetti, David. M. (2010). *Educational psychology*. USA: Wadsworth.

Wijnia, L. (2016). *Problem with problems in problem-based learning: Difference between problem explaining versus problem solving*. *Health Professions Education*, 2, 59-60.

Explaining The Objectives of Problem-Based Curriculum Model In Preschool

Halimeh Mirarab Razi¹, Hossein Fakoory Hajiyar^{*2}, Kazem Shariatnia³, Ali Asghar Bayani⁴

Abstract

The aim of this study was Explaining the objectives of problem-based curriculum model in preschool. The research approach was qualitative. The research method was conventional content analysis. The statistical population was included by experts in the field of preschool education and educational sciences. The sampling method was criterion-based purposeful and the data collection method was semi-structured interview with 10 informants that saturated with this number. Validity and reliability of the data were used. Contractual content analysis was used to analyze the data. The findings showed that the objectives of problem-based curriculum in preschool include "problem solving capability", "strengthening the spirit of questioning and seeking", "accountability and accountability", "strengthening the spirit of vitality", "comprehensive growth (general skills) " and "nurturing mental faculties". Therefore, it is suggested that according to the results of this study, the objectives of preschool curricula should be formulated and appropriate content should be prepared and implemented with these objectives.

Keywords: Curriculum, Explanation, Preschool, Problem-based

1. Ph.D. Student in Curriculum Planning, Department of Educational Sciences, Azadshahr Unit, Islamic Azad University, Azadshahr, Iran

2. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Azadshahr Unit, Islamic Azad University of Azadshahr, Iran (Corresponding Author)

3. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Azadshahr University, Islamic Azad University, Azadshahr, Iran

4. Associate Professor, Department of Educational Sciences, Azadshahr University, Islamic Azad University, Azadshahr, Iran